

NÂNG CAO Ý THỨC CHẤP HÀNH KỶ LUẬT TRONG TIẾP NHẬN VÀ XỬ LÝ THÔNG TIN CỦA GIẢNG VIÊN, HỌC VIÊN Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

BÙI QUANG KHA (*)

Tóm tắt: Nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội là một nội dung quan trọng trong xây dựng nhà trường “chính quy, tiên tiến, mẫu mực”, giúp tạo sự chuyển biến vững chắc về nhận thức, trình độ, kỹ năng, ý thức tự giác chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên, từ đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học của các nhà trường quân đội trước yêu cầu chuyển đổi số hiện nay.

Từ khóa: Giảng viên; học viên; kỷ luật; nhà trường quân đội; tiếp nhận và xử lý thông tin.

Abstract: Raising the awareness of discipline compliance in the reception and processing of information among lecturers and students in military academies is an essential component in building “standardized, advanced, and exemplary” institutions. This effort contributes to fostering a profound transformation in cognition, competence, skills, and self-discipline regarding information reception and processing. As a result, it helps enhance the quality of education, training, and scientific research in military academies in response to current demands of digital transformation.

Keywords: Lecturers; students; discipline; military academies; information reception and processing.

Ngày nhận bài: 05/4/2025

Ngày biên tập: 09/6/2025

Ngày duyệt đăng: 19/7/2025

1. Thực trạng chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội

Sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ, sự bùng nổ của dịch vụ internet và mạng xã hội cho phép người dùng tiếp nhận, chọn lọc và sử dụng thông tin một cách nhanh chóng và hiệu quả. Thông tin đã thực sự trở thành nguồn lực to lớn cho sự phát triển của đất nước nói chung, lĩnh vực giáo dục và đào tạo nói riêng. Vì vậy, việc tiếp nhận, xử lý và sử dụng thông tin theo đúng quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội đã trở thành nhu cầu không thể thiếu của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội. Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới công

tác giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới chỉ rõ: “Bồi dưỡng phương pháp tự tìm kiếm, tăng cường tri thức, hình thành năng lực tự học và hợp tác; chú trọng truyền cảm hứng, xây dựng lòng say mê học tập, nghiên cứu khoa học và rèn luyện suốt đời”⁽¹⁾. Quán triệt quan điểm trên, những năm qua, ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội luôn được cấp ủy, chỉ huy các cấp trong toàn quân quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và đạt được những kết quả quan trọng. Đội ngũ giảng viên, học viên đã nêu cao ý thức trách nhiệm, chủ động tiếp nhận những nguồn thông tin, nguồn dữ liệu mới và xử lý một cách khoa học, chính xác, đúng quy định, góp phần quan trọng phát triển tư duy lý luận khoa học, bổ sung thêm nguồn nguyên liệu chính trong giảng dạy, nghiên cứu khoa

(*) TS; Học viện Chính trị

học, học tập và công tác. Đây cũng chính là vũ khí quan trọng trong đấu tranh bảo vệ, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối, quan điểm của Đảng.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy, ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội có lúc chưa đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của nhiệm vụ giáo dục và đào tạo, yêu cầu đảm bảo an toàn, an ninh thông tin trong Quân đội. Vẫn còn tình trạng giảng viên, học viên lúng túng trong phương pháp tiếp nhận cũng như xử lý thông tin; thiếu nhạy bén trong phân biệt thông tin chính thống và thông tin không chính thống, thông tin tích cực và thông tin tiêu cực khi tiếp cận từ các nguồn khác nhau, đặc biệt là thông tin trên internet, mạng xã hội. Một bộ phận giảng viên, học viên thiếu tích cực, chủ động cập nhật, bổ sung thông tin, tri thức mới, nhất là những vấn đề thời sự hiện nay. Đơn cử như Báo cáo tổng kết năm học 2023 - 2024 của Trường Sĩ quan Chính trị nhấn mạnh: “Việc nghiên cứu, truy nhập, khai thác tài liệu tại thư viện của cán bộ, giảng viên, học viên, nhân viên có thời điểm còn hạn chế”⁽²⁾. Cá biệt có học viên không nắm chắc quy định về bảo đảm an toàn, an ninh thông tin mạng, quản lý tài liệu mật dẫn đến vô tình chia sẻ, phát tán thông tin sai quy định hoặc tiếp nhận những thông tin không chính xác, thông tin xuyên tạc, chống phá của các thế lực thù địch, phản động. Những hạn chế đó đã tác động trực tiếp đến kết quả hoàn thành nhiệm vụ, chấp hành kỷ luật của giảng viên, học viên, là những rào cản lớn trong nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học của các nhà trường quân đội.

Quán triệt phương châm: “Chất lượng đào tạo của nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị”; trước yêu cầu chuyển đổi số và đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo hướng chuyển mạnh quá trình giáo dục chủ yếu từ trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học; học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn và nhiệm vụ “tiếp tục xây dựng Quân đội nhân dân tinh, gọn, mạnh, giữ vững và phát huy truyền thống Quân đội nhân dân, phẩm chất cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ”⁽³⁾; đòi hỏi giảng

viên, học viên ở các nhà trường quân đội phải nghiên cứu nắm vững quy chế, quy định của nhà trường, kỷ luật quân đội, pháp luật của Nhà nước, đồng thời tích cực tích lũy, trau dồi tri thức khoa học, nâng cao trình độ công nghệ thông tin, bám sát yêu cầu giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập và công tác để lựa chọn nguồn, nội dung, phương pháp tiếp nhận và xử lý thông tin khoa học, phù hợp với thực tiễn thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

2. Giải pháp nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội

Một là, tăng cường giáo dục nâng cao nhận thức của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội trong chấp hành kỷ luật khi tiếp nhận và xử lý thông tin.

Cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp cần tập trung giáo dục, quán triệt cho giảng viên, học viên nhận thức sâu sắc các Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 25/7/2018 của Bộ Chính trị về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng; Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới; Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; Luật An ninh mạng năm 2018; Chỉ thị số 118-CT/QUTW ngày 20/02/2017 của Quân ủy Trung ương về việc tăng cường công tác bảo vệ chính trị nội bộ Quân đội trong tình hình mới; Thông tư số 19/2021/TT-BQP ngày 03/02/2021 của Bộ Quốc phòng quy định phòng, chống gián điệp mạng đối với hệ thống thông tin quân sự; Chỉ thị số 81/CT-BQP ngày 20/9/2022 của Bộ Quốc phòng về việc tăng cường bảo đảm an toàn thông tin, an ninh mạng trong tình hình mới; Hướng dẫn số 1382/HD-CT ngày 20/6/2023 của Tổng cục Chính trị về cán bộ, đảng viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam thiết lập và sử dụng trang thông tin điện tử cá nhân trên internet, mạng xã hội;... Thông qua đó để cán bộ, giảng viên có nhận thức đúng, nêu cao trách nhiệm, tinh thần cảnh giác cách mạng, chấp hành nghiêm kỷ luật khi tiếp nhận và xử lý thông tin, nhất là trên internet, mạng xã hội.

Hai là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng ở các nhà trường quân đội đối với việc nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên. Chất lượng, hiệu quả nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên là kết quả sự tác động tổng hòa của nhiều nhân tố, trong đó công tác lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, sự chỉ đạo của cán bộ chủ trì, hướng dẫn của cơ quan chức năng các cấp là nhân tố đặc biệt quan trọng. Do vậy, cấp ủy, tổ chức đảng ở các nhà trường quân đội cần căn cứ vào nghị quyết, chỉ thị, quy định, hướng dẫn của cấp trên để xác định chủ trương, biện pháp lãnh đạo nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên một cách hiệu quả; chú trọng công tác giáo dục chính trị tư tưởng, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về bảo đảm an toàn, an ninh thông tin trong Quân đội, khai thác và sử dụng thông tin trên internet phục vụ nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập và công tác.

Đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp cần nhận thức đúng vai trò, trách nhiệm của mình trong nghiên cứu, tham mưu đề xuất giúp cấp ủy, tổ chức đảng chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao ý thức chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên. Phát huy vai trò nêu gương trong khai thác và sử dụng thông tin; kết hợp chặt chẽ giữa chỉ đạo, quản lý, điều hành với bồi dưỡng, hướng dẫn giảng viên, học viên về năng lực, phương pháp tiếp nhận và xử lý thông tin, kiểm tra, uốn nắn việc thực hiện đúng quy định của nhà trường, kỷ luật của Quân đội và pháp luật của Nhà nước. Làm tốt công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm, kịp thời phát hiện những hạn chế, khuyết điểm để có biện pháp khắc phục; đồng thời, biểu dương, nhân rộng gương điển hình tiên tiến chủ động ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số vào khai thác và sử dụng thông tin mới, thông tin hữu ích

phục vụ nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập và công tác.

Ba là, tích cực bồi dưỡng nâng cao năng lực phòng, chống các quan điểm sai trái, thù địch trong quá trình tiếp nhận và xử lý thông tin cho giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội.

Nội dung bồi dưỡng cần tập trung vào bản chất cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, về xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, về sự nghiệp đổi mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, về kỷ luật của Quân đội, Hiến pháp, pháp luật, Điều lệnh, điều lệ, chế độ quân đội, quy chế, quy định của nhà trường, khoa, đơn vị... Bồi dưỡng kỹ năng dự báo, nắm bắt tình hình tư tưởng, kỹ năng thu thập, xử lý, sử dụng và chia sẻ thông tin của giảng viên, học viên, nhất là những vấn đề mới, những điểm phát triển trong cả lý luận và thực tiễn, gắn với đặc điểm, nhiệm vụ của từng khoa, đơn vị, từng nhiệm vụ cụ thể. Bồi dưỡng những kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm, bảo đảm cho giảng viên, học viên không bị lạc hậu về kiến thức; tạo điều kiện để giảng viên, học viên được tiếp cận, cập nhật nguồn thông tin mới; luôn bám sát tình hình, nhiệm vụ, nhạy bén trước những vấn đề mới, vấn đề mà thực tiễn đang đặt ra trong quá trình xây dựng nhà trường chính quy, tiên tiến, mẫu mực. Báo cáo tổng kết công tác đảng, công tác chính trị của Tổng cục Chính trị năm 2024 nhấn mạnh: “Đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục pháp luật, giáo dục khoa học xã hội và nhân văn, bồi dưỡng kỹ năng, kinh nghiệm giải quyết những vấn đề nảy sinh trong thực tiễn, thực hiện tốt việc quản lý tư tưởng và các mối quan hệ xã hội của bộ đội”⁽⁴⁾. Mặt khác, cần bồi dưỡng kỹ năng nhận diện âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, các quan điểm sai trái, phản động và năng lực lựa chọn nội dung, hình thức, biện pháp đấu tranh đúng nguyên tắc, phù hợp với thực tiễn, không bị động, bất ngờ, lúng túng trước mọi tình huống xảy ra.

Bốn là, phát huy ý thức tự giác chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội.

Để giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội tự giác chấp hành kỷ luật trong tiếp nhận và xử lý thông tin, đòi hỏi lực lượng này phải có nhận thức đúng, nắm vững pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, các quy chế, quy định của đơn vị... Phải hiểu rõ mục đích tiếp nhận, khai thác thông tin và có kỹ năng xử lý, sử dụng thông tin đúng quy định. Vì vậy, giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội phải xây dựng động cơ đúng đắn trong tiếp nhận và xử lý thông tin; thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện, hoàn thiện lối sống chấp hành pháp luật, kỷ luật. Luôn đặt ra yêu cầu cao cho bản thân về kỹ năng thu thập thông tin và trả lời các câu hỏi thu thập thông tin này để làm gì, về vấn đề gì; phạm vi thông tin; địa điểm, thời gian; nguồn cung cấp thông tin. Cần xác định thông tin chính, thông tin có tác dụng bổ trợ, giải thích, thuyết phục, chứng minh... cho thông tin chính, những thông tin mang tính chất tham mưu, tư vấn; kiểm tra độ chính xác của các thông tin, tính hợp lý của các tài liệu, số liệu. Chỉ sử dụng những thông tin đã được kiểm chứng theo đúng pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội và phù hợp với nội dung giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập và công tác. Cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp thường xuyên bồi dưỡng, hướng dẫn, giúp đỡ họ trong nghiên cứu tiếp nhận và xử lý thông tin đảm bảo tính khoa học, hiệu quả, đúng mục đích, không vi phạm pháp luật, kỷ luật.

Năm là, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện hiện đại, có tính bảo mật cao, đáp ứng yêu cầu khai thác và sử dụng thông tin của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội.

Hiện nay, nhu cầu tìm kiếm thông tin phục vụ cho hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập, rèn luyện và công tác của cán bộ, giảng viên, nhân viên,... nói chung, của giảng viên, học viên ở các nhà trường quân đội nói riêng là rất lớn, nhất là trong điều kiện phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ

và chuyển đổi số. Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị khóa XII về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã đề ra chủ trương “Đổi mới cách dạy và học trên cơ sở áp dụng công nghệ số”, “Khuyến khích các mô hình giáo dục, đào tạo mới dựa trên các nền tảng số”. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia cũng nhấn mạnh: “Xây dựng nền tảng giáo dục, đào tạo trực tuyến, mô hình giáo dục đại học số, nâng cao năng lực số trong xã hội”. Do đó, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng ở các nhà trường quân đội cần quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ việc đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện hiện đại, có tính bảo mật cao cho hoạt động giáo dục và đào tạo; đặc biệt là hệ thống phòng học chuyên ngành, hệ thống máy tính, nguồn dữ liệu số, thư viện điện tử, mạng internet, các thiết bị bảo mật thông tin... Điều này tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên, học viên tiếp nhận, khai thác và sử dụng thông tin đảm bảo tính chính xác, bảo mật, độ tin cậy cao; đồng thời, giúp giảng viên, học viên phát triển tư duy, rèn luyện ý thức chấp hành kỷ luật; nâng cao trình độ công nghệ thông tin, khả năng thích ứng với sự phát triển của xã hội, yêu cầu xây dựng quân đội trong tình hình mới./.

Ghi chú:

(1) Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới*, tr.8.

(2) Trường Sĩ quan Chính trị, *Báo cáo Tổng kết năm học 2023 - 2024*, H.2024, tr.7.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng*, Nxb CTQG-ST, H.2024, tr.32.

(4) Tổng cục Chính trị, *Báo cáo Tổng kết công tác đảng, công tác chính trị năm 2024; phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2025*, H.2024, tr.13.